

можливість йому не бути в центрі уваги безпосередньо під час роботи.

Комунікативний підхід змінює роль студентів у навчальному процесі. Вони є комунікаторами та відповідають за своє особисте навчання. Студенти активно ведуть переговори й намагаються примусити себе порозумітися, навіть коли недостатньо мовних знань. Вони навчаються спілкуватися в спілкуванні. Комунікативний підхід призначає іншу роль самій мові. За допомогою такого підходу підсилюється розуміння студентами повноти значення мови, яку вони вивчають. Студенти мають усвідомити, що реально можуть робити, використовуючи мову. Заохочується повне занурювання в мову, яка вивчається.

Отже, досвід сприяє формуванню у студентів стійкого інтересу до вивчення іноземної мови, внутрішньої мотивації до опанування іноземною мовою. Активізується пізнавальна діяльність студентів, розвивається культура мовлення, мислення, спілкування. Студенти оволодівають загальними прийомами комунікативної компетенції, вчать аналізувати, систематизувати та порівнювати.

Нікітенко І.
НТУ «ХП»

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО СУЧАСНОСТІ

Якщо оперувати мовою фактів, ораторське мистецтво – це здібність говорити до групи людей у структурований, виважений спосіб із наміром надати інформацію, вплинути, чи розважити слухачів. Основними видами ораторського мистецтва є: соціально-політичне красномовство є одним із найдавнішим родів красномовства, яке уславило імена Цицерона, Демосфена й інших видатних ораторів античності та пізніших часів. Демократизація суспільного життя стимулює ораторську творчість громадян на зборах, мітингах, сесіях Верховної Ради, сесіях Рад народних депутатів, у клубі, на радіо, телебаченні тощо. Духовно-інтелектуальна енергія людей передається завдяки активізації публічного переконуючого слова, яке під тиском соціально-економічної кризи, політичних катаклізмів стає все більш гострим, соціально вагомим, необхідним в умовах відстоювання певних позицій, власних поглядів; соціально-побутове красномовство охоплює соціально значущі побутові ситуації. Сюди відносять ювілейну, похвальну промову, надмогильну, усну побутову оповідь, тост (застільна промова), анекдот тощо. Соціально-побутове красномовство має яскраво виражені національні традиції, виступає частиною національної духовної культури народу, його логосфери, живить розвиток усіх інших видів красномовства; судове красномовство почало активно розвиватися в Росії із середини XIX ст. з появою суду як елемента демократизації суспільного життя, коли слово правозахисника ставало інструментом у відстоюванні закону.

Рекламне красномовство – один із різновидів соціально значущого красномовства, що активно розвивається на Заході і починає розвиватися у незалежній демократичній Україні. Реклама - це особливий «товар»; її зміст не

повинен зашкодити покупцям, тому в ній наявні елементи правових та етичних характеристик. Друкована реклама має на меті зачепити увагу покупця, зацікавити, викликати бажання купити товар, що рекламується.

Новіков М.
НТУ «ХП»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ ЕФІРНОГО МОВЛЕННЯ

Усне мовлення в українському теле- та радіоефірі відрізняється низькою культурою. На мою думку, нехтування літературними нормами – не що інше як саботаж. Він виявляється у несумлінному, недбалому вивченні рідної мови, нігілістичному ставленні до її законів.

На сьогоднішній день етер є віддзеркаленням усього мовного середовища, відсутності культури спілкування всіх прошарків суспільства. Корені цього явища – у перманентній війні з українською мовою на її знищення у межах Російської імперії, в атмосферу мовної дискримінації у 70-80-ті роки минулого століття. Проте, і в роки незалежності в Україні не ведеться належна пропаганда та роз'яснення значення для кожного громадянина досконалого знання державної мови.

Безперечно, засвоїти літературні норми вимови і дотримуватися їх набагато складніше, ніж навчитися писати. Раніше з-поміж основних причин низької культури усного слова називали значний вплив діалектного мовлення, недостатнє знання норм літературної вимови, хибний підхід до вивчення української мови у загальноосвітній школі. Сьогодні до цих чинників додається ще й вплив електронних засобів масової інформації.

На наших очах в аудіовізуальних засобах масової інформації зникає неоціненне багатство – школа красного слова, яка ґрунтувалася не лише на прекрасних голосових особливостях і зовнішніх даних справжніх професіоналів, а й на їхній майстерності найвищого гатунку, манері говорити, високому рівні мовленнєвої культури, мовного досвіду, глибині проголошеного тексту. Багаторічні спостереження за ефіром дають підстави стверджувати: дуже часто носіями грубих порушень літературних норм є, хоч як це не дивно, журналісти. Типовими грубими порушеннями науково обґрунтованих та соціально узаконених норм національної мови в телерадіоефірі є: нехтування правил літературної вимови голосних і приголосних звуків, зокрема, ненаголошених [о], [є], [и], оглушення приголосних наприкінці слова і наприкінці складу перед глухими; ненормативна вимова звука [в]; неправильна вимова групи приголосних, які зазнають асимілятивних змін; порушення у наголошуванні слів; спотворення граматичних форм.